

Riktlinjer för handläggning av små avloppsanläggningar i Älvdalens kommun

Antagna

Kommunstyrelsen 2018-06-21, § 180

Dokumentägare

Samhällsenheten

Diarienummer

AK KS 2018/01045

Riktlinjer för handläggning av små avloppsanläggningar i Älvdalens kommun

Älvdalens kommun är rik på sjöar och vattendrag samt grundvatten av bra kvalitet. Österdalälvens avrinningsområde dominerar i kommunen. En mindre del avvattnas via Västerdalälven och Klarälvens avrinningsområden. Förekommande ytvattens status är generellt god avseende påverkan från näringsämnen. Påverkan från bakteriella föroreningar och smittoämnen är dock förhållandevis okänd och kan inte uteslutas i områden med undermåliga avloppsanläggningar. Kommunens vattenmiljöer har stora värden för naturvård, kulturvård och friluftsliv samt inte minst som dricksvattenresurs. Tillgång till friskt dricksvatten och rening av avlopp är grundläggande funktioner i samhället. För att bibehålla och långsiktigt säkerställa god status i både grundvatten respektive ytvatten är det viktigt att arbeta kontinuerligt med att minska den påverkan olika mänskliga aktiviteter kan innebära. Dessa riktlinjer har tagits fram som ett led i detta arbete och ska medverka till att säkerställa en god vattenkvalitet och ett hållbart nyttjande även för kommande generationer samt också för att säkerställa en enhetlig och likriktad bedömning vid handläggning av enskilda avlopp i Älvdalens kommun.

Lagstiftning och andra styrdokument

Miljöbalken

Spillvatten från hushåll är en typ av avloppsvatten enligt miljöbalken. Spillvatten innehåller mikroorganismer, andra organiska ämnen och näringsämnen. Enligt miljöbalkens 9 kap 7 § ”ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras”.

För hushåll inom verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp innebär ovanstående, enligt praxis, anslutning till det allmänna avloppsnätet. För de hushåll som inte har tillgång till allmänt avloppsnät ska avloppsvattnet renas i en enskild eller gemensam avloppsanordning.

Enligt 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) krävs det antingen en skriftlig ansökan eller anmälan till kommunens miljönämnd för inrättade eller ändring av avloppsanordning.

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten, HVMFS 2016:17

De allmänna råden om små avloppsanläggningar är Havs- och vattenmyndighetens (HAV) tolkning av gällande lagstiftning och innehåller generella rekommendationer om tillämpning av lagar och regler. HAV's allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (HVMFS 2016:17) började gälla den 30 maj 2016.

I de allmänna råden anges de grundkrav som en avloppsanläggning bör klara. Utöver detta anges också att den kommunala nämnden i varje enskilt fall bör relatera skyddsåtgärder beträffande hälso- och miljöskydd för den enskilda anordningen till en normal eller hög skydds nivå. Bedömningen av vilken skydds nivå som behövs bör göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området ifråga. Kommunala strategier och planer såsom översiktsplaner eller bevarandeplaner för Natura 2000-områden kan vara ett stöd i arbetet. Därutöver bör förhållandena på fastigheten

beaktas. Skyddsnivån för hälsoskydd behöver inte vara den samma som för miljöskydd.

Enligt de allmänna råden bör hög skyddsnivå gälla om något av följande kriterier är uppfyllda:

1. Utsläppet från anordningar av aktuell typ kan befaras ha negativ inverkan på det skyddade intresset i ett område som enligt 3 kap. 2 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön är upptaget i registret över skyddade områden.
2. Andra yt- eller grundvattentäkter för dricksvatten än sådana som avses i 1, finns inom anordningens påverkansområde och anordningen kan befaras bidra till olägenheter vad beträffar tillgången till vatten eller vattnets kvalitet i dessa täkter såsom dricksvatten till djur.
3. Skyddsintresset för områden som är skyddade enligt 7 kap. MB medför ett behov av särskilda försiktighetsmått.
4. Utsläpp av renat avloppsvatten sker direkt, utan föregående fördröjning i exempelvis dike, till känsligt ytvatten, t.ex. nära badplats.
5. Den sammanlagda belastningen i området är eller riskerar att bli hög på grund av antalet utsläppskällor; exempelvis inom s.k. omvandlingsområden där fritidsbebyggelse har omvandlats till permanentbostäder och där detta kan medföra successivt försämrade vattenkvalitet eller -kvantitet.
6. Recipient eller omgivning är känslig av andra skäl.

Eftersom en skälighetsbedömning enligt 2 kap 7 § miljöbalken alltid ska göras i det enskilda fallet kommer kraven enligt de allmänna råden främst att tillämpas vid nybyggnationer av avloppsanordningar eller då en avloppsanordning inte längre fungerar som det ursprungligen var avsett och därmed måste byggas om.

Handboken (2008:3) "Små avloppsanläggningar" till de allmänna råden utkom i juli 2008 och är ett bra komplement vid handläggningen av enskilda avlopp.

Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (Vattenförvaltningen)

År 2016 fastställdes det nu aktuella åtgärdsprogrammet för våra grundvatten, sjöar och vattendrag, utifrån krav i förordning (SFS 2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Detta åtgärdsprogram visar i vilka områden det är motiverat att prioritera åtgärder samt utifrån vissa kriterier, i de allmänna råden om små avloppsanordningar, ställa krav på hög skyddsnivå när det gäller miljöskyddet.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vattenmiljön

MKN beskriver den lägsta godtagbara miljökvaliteten inom ett område och baseras för vattenmiljön på 4 kap i ovan nämnda förordning. Utgångspunkten för de kvalitetskrav som ska gälla är att tillståndet i vattnen inte försämras och att alla grundvatten, sjöar och vattendrag uppnår god status enligt åtgärdsprogrammet. Ytterligare information finns på www.vattenmyndigheterna.se.

Dalarnas miljömål – Åtgärdsprogram 2018-2022

I åtgärdsprogram till Dalarnas miljömål framgår följande:

Genom att förbättra reningen i de enskilda avloppen så förbättras arbetet framför allt med miljömålen Ingen övergödning och Levande sjöar och vattendrag. Ett otillräckligt renat avloppsvatten kan också leda till smittspridning. I avloppsvatten

från hushåll finns mikroorganismer som bakterier, virus och parasiter. En bra avloppsrening är viktig även för miljömålet Grundvatten av god kvalitet. Otillräcklig rening av avloppsvatten kan även bidra till en spridning av miljögifter till yt- och grundvatten. En förbättrad rening leder även till ett bättre arbete med miljömålet Giftfri miljö.

Vidare framgår att som åtgärd under nuvarande åtgärdsprogramms utförande period ska länsstyrelsen utveckla och samordna vägledningen till kommunerna gällande prövning och tillsyn av enskilda avlopp. Åtgärden ska bidra till att kommunerna ökar och prioriterar prövning och tillsyn av enskilda avlopp samt bidra till att uppnå en åtgärdstakt som säkerställer att enskilda avlopp har tillräcklig rening för att över tid bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Strategiska dokument (kommunal nivå)

Följande strategiska kommunala styrdokument används vid prövning och tillsyn av enskilda avloppsanläggningar:

- VA-plan (under framtagande år 2018)
- Verksamhetsområden för allmänt VA
- Skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden
- Översiktsplan, detaljplaner och områdesbestämmelser
- Tillsynsplan enskilt avlopp (framtagande under 2019)

Riktlinjer för Älvdalens kommun

Normal skyddsnivå – miljö- och hälsoskydd

För att uppfylla normal skyddsnivå enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) måste avloppsanordningen uppfylla följande funktionskrav:

- Utsläppet av avloppsvatten får inte medverka till en väsentligt ökad risk för smitta eller annan olägenhet
- Hantering av restprodukter, från anordningen, som äger rum på fastigheten ska kunna skötas på ett hygieniskt acceptabelt sätt (kräver dock ansökan/anmälan enligt 15 kapitlet miljöbalken)
- Vattensnåla armaturer ska användas vid nyinstallationer
- En reduktion på minst 90 % av organiska ämnen (mätt som BOD7) ska uppnås
- En reduktion på minst 70 % av fosfor (tot-P)

Alla områden i kommunen omfattas av normal skyddsnivå förutom de områden som är utpekade som områden där hög skyddsnivå gäller enligt nedan angivna kriterier.

Hög skyddsnivå – miljöskydd

För att uppfylla hög skyddsnivå-miljöskydd, enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17), måste avloppsanordningen utöver normal skyddsnivå ovan uppfylla följande:

- En reduktion på minst 90 % av fosfor (tot-P)

När det gäller kväve så finns det ingen anledning att ställa sådana krav så länge som kraven inte ställs på de kommunala reningsverken (avvikelse från HVMFS 2016:17).

Med stöd av Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) bedömer kommunstyrelsen att följande situationer/områden är aktuella för hög skyddsnivå för miljöskydd i Älvdalens kommun:

1. Inom ett avstånd av 100 m från sjöar och vattendrag som inte uppnår god status med avseende på näringsämnen enligt HVMFS 2013:19. Sjöar i Älvdalens kommun som pekats ut som näringsbelastade är Klutsjön och Frisen.
2. Inom ett avstånd av 50 m från övriga sjöar och vattendrag. Detta avstånd är satt som ett minimiavstånd för att skydda sjöar och vattendrag mot läckage av näringsämnen.
3. Inom områden där den sammanlagda belastningen är eller riskerar att bli hög på grund av antalet utsläppskällor. Exempel på områden där denna bedömning är aktuell är sammanhållen större fritidshusbebyggelse i naturligt näringsfattiga miljöer i fjällvärlden som exempelvis Gördalen, Fjätervålen, Foskros, Gammelsätervålen, m.fl..
4. Inom eller i anslutning till områden där risk för påverkan föreligger på skyddade intressen såsom skyddsvärda arter (ex flodpärlmussla) samt Natura 2000-områden och naturreservat. Generellt ska avloppsanordningar med utsläpp till vatten undvikas inom sådana områden.

Hög skyddsnivå – hälsoskydd

Det kan finnas behov av att ställa krav på hög skyddsnivå för hälsoskydd både i områden med normal och hög skyddsnivå för miljöskydd. Hög skyddsnivå för hälsoskyddet innebär att:

- Ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen i anordningen vidtas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare reducerar föroreningsinnehållet, ökar uppehållstiden, utjämnar varierande flöden eller tar emot eventuellt bräddat vatten.

Med stöd av Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) bedömer kommunstyrelsen att följande situationer/områden är aktuella för hög skyddsnivå för hälsoskydd i Älvdalens kommun:

1. Inom skyddsområden för dricksvatten.
2. Inom sammanhållen bebyggelse, där det finns risk för förorening av enskilda vattentäkter samt dricksvattentäkter för tamdjur.
3. Ca 100 meter från strandlinje vid badplatser.

Utöver detta ska en bedömning göras i varje enskilt fall utifrån platsspecifika förutsättningar.

Befintliga anläggningar inom områden med "hög skyddsnivå"

Krav bör ej ställas på att en anläggning som antas "klara" normal skyddsnivå eller Naturvårdsverkets faktablad, ska uppgraderas bara för att den ligger inom område där hög skyddsnivå ska gälla enligt dessa riktlinjer. Det är bara vid nyanläggning (nytt hus eller ersättning av utdömd anläggning) kraven ställs.

Däremot om ärendet gäller en äldre anläggning som inte lever upp till dagens krav för normal skyddsnivå, så bör bedömningen göras att anläggningen inte lever upp till

dagens krav/inte fungerar och att åtgärd då krävs (eller förbud om utsläpp). Om fastighetsägaren ska anlägga en ny avloppsanordning så prövas den enligt dagens krav. Det innebär att hög skyddsnivå kan komma på fråga utifrån förutsättningarna vid fastigheten (t.ex. om det finns vattendrag i närheten).

Område där allmänt VA planeras

I områden där det kan bli aktuellt med allmänt VA, alltså det finns något slags beslut om utbyggnad, ges endast tidsbegränsade tillstånd för enskilda avlopp fram till dess att allmänt VA är utbyggt. För befintliga hus med konstaterad olägenhet på grund av utsläpp av avloppsvatten, kan Kommunstyrelsen bevilja tidsbegränsat tillstånd för slutna tank om tiden fram till utbyggnad av allmänt VA bedöms vara för lång för att låta det fortsätta, dock bör tiden fram till utbyggnad inte överskrida 3 år. Överskrider denna tid bör annan lösning göras. Berörda områden kommer att redovisas i kommunens VA-plan.

Enskilt avlopp inom verksamhetsområde för allmänt VA

Kommunstyrelsens bedömning är att fastigheter med enskilda avloppsanläggningar inom verksamhetsområde för allmänt VA ska anslutas till den kommunala anläggningen. Kommunstyrelsen har möjlighet att förelägga om anslutning till allmän avloppsanläggning enligt den rättspraxis som finns.

Anslutning till gemensamhetsanläggning

Vid samlad bebyggelse bör avloppet i första hand hanteras så långt som möjligt i gemensamma avloppsanläggningar. Detta för att minska antalet utsläppspunkter och därmed också risken för påverkan på i första hand dricksvattentäkter. Vid nybyggnationer utanför verksamhetsområde för allmänt VA, men i anslutning till gemensamhetsanläggning, bör i första hand anslutning ske till den gemensamma anläggningen om kapacitet finns för ytterligare belastning. Det krävs dock att föreningen som driver gemensamhetsanläggningen går med på det. Kommunstyrelsen har inte möjlighet att förelägga om anslutning till enskild gemensamhetsanläggning enligt de rättsfall som hittills tagits upp.

Slamavskiljare

Diskussion bör alltid föras med den sökande om att installera en större våtvolymer på slamavskiljarna framför allt om avloppssystemet har kemfällning som ökar slamvolymen. Argumenten för större slamavskiljare är att systemet klarar stöbelastningar bättre och ger bättre slamavskiljning då ökad volym ger längre uppehållstid. Vid kem-fällning är minsta tillåtna volym på slamavskiljaren (trekammarsbrunnen) 3 m³.

Slamavskiljare (av plast, betong eller dylikt) för klosett- och BDT-vatten ska vara funktionstestade. De märks med P-märke (SITAC är kontrollorgan) eller Byggproduktcertifikat "BPC" (kontrollorgan är Swedcert). För klosett- + BDT-vatten är en EU-standard implementerad (sedan år 2000). För BDT-vatten gäller fortfarande den svenska standarden (SS 825620 o.s.v.). Olika typer av tester som förväntas uppnå nivåerna i de allmänna råden, anges i desamma. (Testen kontrollerar att materialet (t.ex. tillverkning, täthet, beständighet) utförandet, volymen, avskiljningsförmågan och märkningen (dimensionering för antal personer och vilken typ av avloppsvatten), ska vara tillräckligt.)

Även övriga delar av avloppsanläggningen ska vara avsedda och utformade för det aktuella området. (T.ex ska spridarrör användas i infiltration/markbädd, inte egen-slitsade avloppsrör.)

Infiltration

Infiltrationsanläggning ska endast accepteras då området i fråga med god marginal klarar avståndet 1 meter från infiltrationsytan till högsta grundvattennivån och berg samt att markmaterialets siktkurva håller sig inom naturvårdsverkets referenskurva för lämplig kornsammansättning. Detta förutsätter dock att även andra aspekter när det gäller hälso- och miljöskydd är uppfyllda. En infiltration ska läggas ned på så "grund nivå som möjligt".

En infiltration bedöms klara normal skyddsnivå både ur hälso- och miljösynpunkt. Hög skyddsnivå kan uppnås vid fosforavskiljande åtgärd före eller i slamavskiljaren.

Ett tillstånd för infiltration med WC ansluten ska tidsbegränsas till 15 år av resursskäl samt stor glesbebyggd kommun. (Länsriktlinjerna = 10 år.)

Markbäddar

Markbäddar som utförs enligt god praxis, t.ex. prEN 12566-5 eller Naturvårdsverkets faktablad 8147, och med en utloppspunkt lämplig ur hälsoskyddssynpunkt, bedöms kunna klara normal skyddsnivå. Exempelvis kan en infiltration behöva anläggas efter en markbädd för att säkerställa en tillräcklig rening.

Om markbädden är fosforavlastad eller utförs med sortering av toalettdelen (sluten tank eller torrtoalett) eller med efterföljande infiltration uppfylls kraven för hög skyddsnivå ur miljöskyddssynpunkt. Att installera en infiltration efter markbädden kan vara ett alternativ för de som behöver en anläggning som klarar hög skyddsnivå men inte vill ha sortering av toalettdelen och heller inte vill ha tekniska lösningar med kemfällning.

Markbäddar för WC ska förses med utloppsbrunn som möjliggör provtagning på rinnande vatten (ingående rör i utloppsbrunn ska vara ett genomgående rör och ligga högre i nivå mot utgående). För att möjliggöra provtagning behöver markbädden anläggas med tätskikt i botten.

Vid markbädd med kemfällning ska krav på kontroll av sakkunnig, 1 gång per år, ställas i tillståndet. Rapporterna från den årliga kontrollen ska förvaras av fastighetsägaren och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten vid anmodan.

Ett tillstånd för markbädd med WC ansluten ska tidsbegränsas till 15 år. (Länsriktlinjerna = 10 år.)

Minireningsverk

En utsläppspunkt från minireningsverk ska alltid placeras/göras otillgängligt och ska ha någon form av efterbehandling innan det renade avloppsvattnet når större vattenområden. Krav på hur efterbehandlingen ska utformas avgörs av skyddsnivån ur hälsoskyddssynpunkt.

Det är upp till den sökande att i ansökningshandlingarna visa, med underlag från oberoende utvärderingar, att minireningsverket klarar normal eller hög skyddsnivå ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt

Krav på kontroll, 1 gång per år av sakkunnig, ska ställas i tillståndet. Rapporterna från den årliga kontrollen ska förvaras på fastigheten och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten vid anmodan.

Efterbehandling

Efterbehandling efter minireningsverket ska förbättra smittreningen hos avloppsanläggningen. Förutom att döda bakterier/virus, fungerar den även som "hjälp" vid utsläppstoppar / ev. haverier. Exempel på efterbehandling är:

- Biofilterdike (för att minska risken för exponering av smittämnen kan den första delen göras mer svårtillgänglig eller täckas över).
- Resorptionsdike (slutet dike)
- Infiltration/markbädd (även en gammal anläggning kan fungera som efterbehandling). En infiltration/markbädd ska dimensioneras enligt tillverkarens anvisningar samt utifrån behov.
- Klorering eller UV-strålning (stort behov av tillsyn och driftskontroll)
- Fosforfälla (ger även höjt pH, vilket dödar bakterier, - dock ej utsläpp av detta vatten i känslig recipient)

Observera att vid efterbehandling/utsläpp i dike måste den eller de fastighetsägare som nyttjar diket för avvattning ge sitt samtycke dels för att det kan ligga på annans mark men också för att diket måste klara den ökade belastningen som avloppsvattnet ger.

Läs mer om installation, reduktion och skötsel av efterbehandlingssteg på www.avloppsguiden.se.

Sluten tank / Torrtoalettlösning

Sluten tank bör undvikas vid nybyggnation om det inte föreligger särskilda skäl. Till exempel kan undantag göras i områden med speciella skyddsbehov eller vid låg nyttjande grad av fastigheten. Kommunens möjlighet att ta emot externt slam ska också vägas in i besluten.

I tillstånd för sluten tank ska krav ställas på maximal spolvattenmängd/spolning på 1 liter (0,5 l) från toaletten och minimivolym på 6 m³ (3 m³) på den slutna tanken. Dessutom ska tanken vara utformad med nivåarm och manlucka som reservlösning för tömningen. Tömningsrör ska vara försett med lämplig koppling för slambilens slanganslutning samt vara så fastsatt att röret inte går av vid tömning. Runt tanken ska det finnas skyddsfyllning med väl packad sand.

Vid remisser om tillbyggnationer med sluten tank som avloppslösning, tillstyrks endast dessa om snålspolande toalett / vakuumtoalett används eller installeras. (Tillhörande gamla BDT-infiltrationer ska renoveras vid en utökning av tillförd vattenmängd: anmälan om ändring ska inkomma till Kommunstyrelsen.)

Diskussion bör alltid föras med den sökande om att installera någon typ av torrtoalettlösning (TC). Omhändertagande av latrin kan antingen ske genom att lämna det till återvinningscentral (23 § Föreskrifter om avfallshantering i Älvdalens kommun) eller genom kompostering på den egna fastigheten. Vid inlämnande av latrin till återvinningscentral ska behållare som godkänts av Nodava användas.

Latrinbehållare tillhandahålls av Nodava mot särskild avgift. Vid omhändertagande på den egna fastigheten (kompostering) gäller följande förutsättningar:

- Innan kompostering får påbörjas ska en anmälan inkomma till Samhällsenheten.
- Komposteringen får inte innebära att olägenhet för människors hälsa eller miljön uppkommer.
- Komposten ska ha en tät botten och tätt lock så att inte vatten läcker ut och riskerar att förorena grundvatten eller mark.
- Komposten lagras minst sex månader vid varmkompostering och 24 månader vid kallkompostering innan behållaren töms.

Urin från urinsorterande system

Urin får inte ledas till stenkista. Ska urinen ledas till infiltration ska infiltrationen bedömas och dimensioneras som om WC är ansluten dock kan slamavskiljare och slamtömning dimensioneras som BDT-avlopp.

Eget omhändertagande av latrin urin på fastighet kan tillåtas under förutsättning att spridning kan ske utan att olägenhet för människors hälsa eller miljön uppkommer. (kräver dock anmälan enligt 15 kap miljöbalken).

Nedanstående punkter kan vara lämpliga att tänka på vid handläggning av och vid förfrågningar gällande ärende om spridning av urin:

1. Lämplig mark för spridning ska finnas på fastigheten. Det vill säga tillräcklig jordmån, jordtyp och växtlighet till exempel jordbruksmark, blommor, gräsmattor, trädgårds- och bärbuskar med mera, alltså inte skogsmark (då bärplockning inte kan bevakas). För grödor som äts råa (t ex sallad) bör det alltid gå minst en månad mellan spridning av urinen och skörd, dessutom bör urinen nedmyllas vid spridning om de ätbara delarna växer ovan mark.
2. Urinen ska spridas under växtsäsongen.
3. Urinen behöver inte spädas, vattna hellre separat.
4. Urin får inte spridas med sprinklers/vattenspridare.
5. Spridning av urin får inte ske i närhet av vattentäkt.
6. Spridningsområdet får inte ligga närmare sjöar och vattendrag än 25 meter.
7. För rengöring av toaletten skall endast miljöanpassade rengöringsmedel användas annars riskerar urinen innehålla giftiga ämnen.

Urin till slutna tank för omhändertagande av kommunen (räknas som hushållsavfall) ska inte tillåtas om inte kommunen har ett uppbyggt system för detta. Fastighetsägaren måste ändå ha ett system för fekaliefractionen.

BDT-filter/Grävattenfilter

BDT-vattenfilter, även kallade grävattenfilter, är kompakta anläggningar för rening av det så kallade bad-, disk-, och tvättvattnet, dvs allt vatten från hushållet utom toalettvattnet. Flera av produkterna på marknaden är anpassade för fritidshus och därmed en lägre kapacitet. Kommunstyrelsen ser positivt på utvecklingen av denna typ av anläggningar i områden där slamtömningsmöjligheterna är begränsade och innebär långa transporter. Följande förutsättningar är nödvändiga för att kunna godkänna BDT-filterlösningar:

- Endast bad-, disk- och tvättvatten.
- Produkten är testad och utvärderad.
- Sökanden kan redogöra för skötsel av anläggningen och hur avfallet tas om hand (kompostering av filter) samt också visa att nyttjandegraden ej överstiger produktens kapacitet.
- Eventuella vinteranpassningsåtgärder.
- Utsläpp från anläggningen kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Viss efterbehandling kan vara nödvändigt beroende på de platsspecifika förutsättningarna.

Golvbrunnar i garage

Golvbrunn bör undvikas i normala villagarage. Det vatten som uppstår vid exempelvis snösmältning bör avdunstas och ventileras bort. Avledning via golvbrunn innebär en ökad risk för spridning av föroreningar till grund- eller ytvatten. Om det ändå anses nödvändigt av olika skäl att anlägga golvbrunn så ska det finnas någon form av oljeavskiljare. I villagarage räcker det med en enklare oljefälla. Oljefällan bör kunna ta om hand minst en liter olja. I större garage för yrkesmässiga ändamål ska oljeavskiljare installeras. Innan en oljeavskiljare installeras ska en bygganmälan lämnas in till kommunens bygglovsavdelning. Kontakt ska också tas med NODAVA och Samhällsenhetens miljöavdelning för vägledning om vilka krav som ställs vid aktuell fastighet och verksamhet.

Ligger garaget inom kommunalt verksamhetsområde och golvavloppet avses ta hand om större mängder vatten (ex tvättvatten) så ska anslutning ske till det kommunala spillvattennätet. Handlar det endast om mindre mängder smältvatten kan avledning ske till stenkista. Om garaget ligger utanför kommunalt verksamhetsområde måste omhändertagande ske lokalt. Dock får golvbrunnen inte vara ansluten till en enskild avloppsanläggning. Bedömning får göras från fall till fall.

Provtagning

Vid misstanke om dålig funktion eller vid sådana återkommande driftproblem som kan innebära att anordningen inte uppfyller ställda krav, kan provtagning krävas av utgående avloppsvatten från anordningen. Provtagning ska endast krävas om provresultatet kan anses tillföra sådan information som är väsentlig för att bedöma vilka ytterligare försiktighetsmått som behöver vidtas. För uppskattning av inkommande halter bör schablonvärden användas.

Pumphaveri eller frånvaro av fällningskemikalier är inte grund för provtagning utan då kan behovet av åtgärder konstateras utan provtagning.

För en del fabrikat görs i dag analys på fosfor vid den årliga servicen och den bör vara tillräcklig för att ha koll på anläggningens "dagliga" funktion.

Vid krav på provtagning ska BOD7 och tot-P ingå i provtagningen.

Smittämnen bör endast analyseras när det finns misstanke om att utsläppet av avloppsvattnet medför ökad risk för smitta eller annan olägenhet. Vid misstanke om att avloppet förorenat t ex en dricksvattentäkt eller en badplats kan spårning med hjälp av bakteriofager vara lämpligare (SMI kan konsulteras).

I den mån metodik för provtagning av infiltrationer tas fram ska ovanstående även gälla dessa.

Ändring eller reparation av avloppsanläggning

En väsentlig ändring av det tillförda avloppsvattnet ska anmälas till tillsynsmyndigheten enligt 14 § FMH: en redan tillåten slamavskiljare kan bytas ut mot en ny på samma plats, men att gräva om en markbädd eller att lägga nya infiltrationsrör, ska anmälas som en ändring, eftersom detta kan medföra en väsentlig ändring av avloppsvattnet, -om än till det bättre. En redan tillåten slutentank bör kunna bytas ut mot en ny på samma plats, om lokaliseringen idag bedöms vara lämpligt för slutna tankar. En kontrollplan bör dock fyllas i av entreprenören och sändas till Kommunstyrelsen, för uppdatering av tillståndsregistret.

Generella krav i tillstånd

- Arbetet med inrättandet av avloppsanordningen ska utföras av sakkunnig person.
- Sakkunnig person definieras enligt AR (NFS 2006:7) som en person som genom yrkeserfarenhet, deltagande i utbildningar eller på annat sätt har tillräckliga kunskaper för att utföra det arbete som avses. En sakkunnig bedöms vara en person som genomgått en avloppsutbildning, t.ex. ME:s diplomering, eller kan visa upp en liknande kompetens. (Detta kan vara genom kursintyg eller liknande, eller avläggande av kunskapsprov, liknande det i ME:s diplomering i "steg 3" i utbildningen).
- Inrättandet av avloppsanordningen ska dokumenteras enligt bifogad kontrollplan/entreprenörsrapport.
- Avloppsanordningen ska utformas enligt inlämnad ansökan, situationsplan samt installeras och skötas enligt tillverkarens instruktioner.
- Journalföring av skötsel av avloppsanordningen så som t ex slamtömning, påfyllning av kemikalier, service/funktionskontroll av sakkunnig samt driftstörningar ska göras och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten vid anmodan.